

Лесная Елена Сергіївна,

к.держ.упр., доцент кафедри економічної теорії та фінансів,

ХарPI НАДУ, м. Харків

ORCID 0000-0002-9899-3893

УДК 332; 338

doi: 10.34213/db.21.01.08

МЕХАНІЗМ ПІДТРИМКИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

У статті розглянуто механізм підтримки розвитку підприємництва на регіональному рівні, на прикладі Харківської області. Його сутність і структуру, охарактеризовано діяльність за напрямками.

Ключові слова: підприємництво; механізм підтримки розвитку підприємництва; нормативно-правова підтримка; організаційна підтримка; інформаційно-консультаційна підтримка; регуляторна підтримка; грошово-кредитна підтримка; освітня підтримка; інфраструктура; сприяння розвитку міжнародних і міжрегіональних відносин.

Постановка проблеми Трансформації, які відбуваються в Україні, спрямовані на подолання кризових явищ, підвищення рівня і якості життя населення, створення якісно нових умов через децентралізацію владних повноважень і забезпечення сталого розвитку регіонів. Це призводить до зростання економічної активності, стимулює конкурентоспроможність територій, сприяє вдосконаленню економічних відносини між суб'єктами ринку.

Приватні підприємці найчастіше функціонують на внутрішньому ринку та забезпечують підвищення ефективності використання наявних ресурсів, оперативно реагуючи на зміни кон'юнктури ринку, забезпечують раціональне й ефективне переміщення ресурсів у різні господарські сфери та підвищують конкурентоспроможність регіональної економіки. Розширення механізмів державної допомоги суб'єктам підприємництва для забезпечення розвитку регіонів є невідкладною вимогою часу. Це зумовлює актуальність розгляду

теоретичних питань стосовно сутності механізму підтримки розвитку підприємництва на регіональному рівні та аналіз їх діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій Увагу дослідженню питань державної політики сприяння розвитку підприємництва на регіональному рівні приділяли такі науковці, як А. Васіна, З. Варналій, А. Волощук, Л. Газуда, Л. Гевліч. Але детального аналізу механізму розвитку підприємництва на регіональному рівні та його складових проведено не було.

Метою статті є аналіз механізму розвитку підприємництва на регіональному рівні на прикладі Харківської області.

Виклад основного матеріалу. Поняття державної підтримки малого і середнього підприємництва здебільшого розглядається як сукупність методів і форм сприяння розвитку приватного підприємництва з урахуванням інтересів держави та суб'єктів господарювання. Даний підхід підтримується й Національною програмою сприяння розвитку малого підприємництва в Україні [6, с. 30]. Вважається, що державна підтримка є складовою системи регулювання розвитку підприємства, яка спрямована на утворення сприятливого середовища і реалізується відповідними загальнодержавними, регіональними та місцевими органами влади.

Таким чином, можна вважати, що підтримка – це створення сприятливих умов для започаткування, функціонування та розвитку приватного підприємства. Органи влади формують і реалізують політику підтримки розвитку підприємства, що є сукупністю пріоритетних господарських рішень, і визначають основні напрями і форми правового, економічного та організаційного сприяння його розвитку з урахуванням інтересів регіону та суб'єктів господарювання.

Підтримка проявляється, з одного боку, у формуванні державними структурами правових, економічних та організаційних умов становлення і розвитку підприємства, а з іншого – у створенні стимулів використання матеріальних і фінансових ресурсів, які залучаються у сферу підприємства, формування інфраструктури і своєчасне інформаційне забезпечення.

Механізм підтримки розвитку підприємництва на регіональному рівні – це послідовна сукупність взаємопов'язаних форм і методів впливу згідно з обраною соціально-економічною політикою і стратегією розвитку регіону, які покликані забезпечити прозорі, стабільні умови функціонування та розвитку підприємництва.

Найважливішими елементами механізму в широкому сенсі є визначення проблеми, цілей та інструментів, за допомогою яких досягаються цілі. Вважаючи механізмом спосіб реалізації визначених цілей, підійдемо до аналізу механізму як до певної структури, яка складається із взаємопов'язаних елементів.

Механізм підтримки розвитку підприємництва на регіональному рівні включає нормативно правову, організаційну, інформаційно-консультаційну, регуляторну, грошово-кредитну, освітню, інфраструктурну складові та сприяє розвитку міжнародних відносин, які у своїй взаємодії забезпечують ефективність його діяльності.

Для забезпечення результативності системи підтримки розвитку підприємництва потрібне постійне коригування рівня впливу шляхом удосконалення механізмів та інструментів, адекватних умовам та викликам сьогодення.

Розробка і реалізація механізму підтримки розвитку підприємництва на регіональному рівні повинна бути спрямована не на надання певних переваг, а на усунення дискримінації в підприємницькій діяльності та адаптації до мінливих умов господарювання, створення однакових умов і правил діяльності для підприємців регіону. Підтримка і сприяння розвитку – це не надання допомоги комусь особисто, а створення умов, де всім буде легко і зрозуміло працювати.

Враховуючи, що механізм – це система впливів на фактори, від стану яких залежить результат діяльності керованого об'єкта, пропонуємо більш детально розглянути кожну його складову і їх діяльність на рівні регіону.

В Україні *нормативно-правова підтримка* відбувається через реалізацію регіональних програм розвитку малого та середнього підприємництва, що дає

можливість перейти від загальних заходів до конкретних, найбільш ефективних і необхідних для регіону напрямків діяльності, підвищує рівень використання ресурсів регіону і віддачу від них.

У Харківській області реалізовано Програму сприяння розвитку малого та середнього підприємництва на 2016–2020 роки, затверджену рішенням Харківської обласної ради від 08.09.2016 р. № 245-VII, яка мала на меті створення сприятливих умов для розвитку малого та середнього підприємництва шляхом спрямування дій місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, суб'єктів підприємництва, громадських організацій та об'єднань підприємців на підвищення їх ролі у вирішенні завдань соціально-економічного розвитку та забезпечення конкурентоспроможності області [8].

На цей час у регіоні реалізуються заходи Програми економічного і соціального розвитку Харківської області на 2021 р., затверджену рішенням Харківської обласної ради від 24.12.2020 р. № 24-УШ. У Програмі наведено стислий опис ситуації в галузі станом на 01.01.2020 р. та основні заходи зі сприяння розвитку підприємництва в регіоні й визначено Пріоритетні завдання Програми щодо розвитку галузі та вирішення проблемних питань на 2021 р. [7, с. 67–68].

Із загального фонду обласного бюджету виділено кошти для забезпечення діяльності Харківського регіонального фонду підтримки підприємництва з метою обслуговування та виконання заходів з підтримки розвитку малого та середнього підприємництва в Харківській області [4, с. 4].

В області сформовано потужну *організаційну систему* підтримки підприємництва та створення сприятливих умов для здійснення підприємницької діяльності. До основних інститутів, діяльність яких спрямовано на творення сприятливих умов функціонування і підтримку у розвитку підприємництва на рівні Харківського регіону, необхідно віднести Департамент економіки та міжнародних відносин Харківської обласної державної адміністрації, Департамент з підвищення конкурентоспроможності

регіону Харківської обласної державної адміністрації, Харківський регіональний фонд підтримки підприємництва, “Асоціацію приватних роботодавців” Харківської обласної громадської організації, Харківську торгово-промислову палату, Союз підприємців Харківської області, Регіональне представництво Міжнародної Торгової Палати “ІСС Ukraine” в Харківській області, Об’єднання промисловців і підприємців в Харківській області – регіональне відділення Всеукраїнської громадської організації “Український союз промисловців і підприємців”.

У Харківській області створені та діють 49 офісів центру надання адміністративних послуг у 27 районах, 6 містах обласного значення, 5 об’єднаних територіальних громадах (Нововодолазькій, Старосалтівській Вовчанського району, Наталинській Красноградського району, Мерефянській та Коломацькій), 11 офісів у м. Харків (Центр надання адміністративних послуг м. Харків, 9 територіальних підрозділів центру у кожному районі, Регіональний центр послуг м. Харків [2, с. 3]. Центри надання адміністративних послуг області підключені до державних реєстрів: єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, державний реєстр речових прав на нерухоме майно, Державний земельний кадастр.

Службою зайнятості Харківської області роботодавцям, які працевлаштовують на новостворені робочі місця громадян з числа безробітних, що мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню, компенсуються витрати у розмірі єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування за кожну особу, прийняту на нове робоче місце. У 2020 р. прийнято 782 рішення про працевлаштування безробітних, за яких здійснюватиметься компенсація таких витрат [4, с. 7]. Для організації підприємницької діяльності по Харківській області одноразово допомогу по безробіттю у 2020 р. виплачено 39 безробітним особам, з яких: 12 осіб – молодь віком до 35 років; 20 – жінки; 7 – із числа сільських мешканців; 12 – потребують додаткових гарантій у сприянні у працевлаштуванні [4, с. 8].

Інформаційно-консультаційна підтримка суб'єктів малого та середнього бізнесу. На регіональному рівні функціонує “Інвестиційний портал” Харківської області <http://invest.kharkiv.ua/>, завданням якого є висвітлення інвестиційних можливостей Харківської області, налагодження взаємодії з потенційними інвесторами, створення привабливого інвестиційного клімату регіону та підвищення його конкурентоспроможності. На сайті зосереджено інформацію стосовно інструментів підтримки підприємництва, можливостей розвитку малого та середнього бізнесу, проектів, регіональних програм розвитку та актуальної інформації щодо заходів, які планують проводити в регіоні та по всій Україні.

Офіційний сайт Харківського регіонального фонду підтримки підприємництва www.kharkiv.biz.ua надає можливість відвідувачам ознайомитись з основними заходами регіональної та державної підтримки у сфері підприємництва. Кожного місяця у розділі “Календар підприємця” оновлюється актуальна інформація з термінами подання звітності та сплати податків, перелік установ інфраструктури підтримки підприємництва в районах та містах Харківської області, сформована база даних, яка розміщена у спеціальній рубриці на офіційному сайті ХРФПП.

У розділі “Кредитування підприємців” оновлюється інформація щодо актуальних стипендій та грантів міжнародної технічної допомоги. У рубриці “Можливості для бізнесу” (Банківський навігатор) сформовано базу кредитних програм. У розділі “Довідник підприємця” можна ознайомитись з інформацією з актуальних питань ведення бізнесу. Оновлено “Бази об'єктів комунального майна, які можуть бути передані в оренду суб'єктам підприємницької діяльності”, “Перелік об'єктів спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст області, включених до переліку таких, що підлягають продажу за конкурсом відповідно до прийнятих Харківською обласною радою рішень”, “Графік виставково-ярмаркових заходів в Україні та за кордоном, які заплановані на рік” та інформацію щодо програм бізнес-стажування за кордоном, база даних об'єктів комунального майна, які можуть бути передані в

оренду або у власність суб'єктам підприємницької діяльності з метою реалізації проектів у сфері малого та середнього підприємництва.

Харківською обласною громадською організацією “Асоціація приватних роботодавців” у рамках проекту “Інтернет-дайджест” БІЗНЕС-ІНФОРМ продовжено супровід та інформаційне наповнення каналу інформування підприємців – для впровадження нових форм і підходів надання інформаційної підтримки суб'єктам підприємницької діяльності, підвищення інформованості підприємців щодо проблематики малого та середнього бізнесу.

З метою підвищення рівня інформованості суб'єктів підприємництва щодо виконання регіональної Програми використовують районні газети: Балаклійська, Харківська, Шевченківська, Барвінківська, Вовчанська, Кегичівська, Валківська, Печенізька, Лозівська, Зміївська, Дворічанська, Сахновщинська, Близнюківська, Нововодолазька, Красноградська, обласна газета “Слобідський край”, філія Публічного акціонерного товариства “Національна суспільна телерадіокомпанія України”.

Для забезпечення вільного доступу підприємців та їх громадських об'єднань до інформації з питань *регуляторної діяльності* на сайті Харківської обласної державної адміністрації створено розділ “Регуляторна політика”. На ньому розміщено інформацію щодо здійснення регуляторної діяльності Харківською обласною державною адміністрацією, План діяльності з підготовки проектів регуляторних актів та План-графік проведення заходів із відстеження результативності дії прийнятих регуляторних актів Харківської обласної державної адміністрації.

Грошово-кредитна підтримка. У рамках Програми сприяння розвитку підприємництва суб'єктам господарювання надаються мікрокредити на зворотній основі під бізнес-плани проектів за пріоритетними напрямками розвитку малого і середнього підприємництва: для виробництва, переробки і збуту виробленої продукції, придбання техніки, обладнання, інноваційних та енергозберігаючих технологій, будівництва і реконструкції виробничих приміщень, надання послуг у сфері зеленого туризму. Проводиться супровід

діючих договорів безвідсоткової позики, аналіз впровадження суб'єктами підприємницької діяльності бізнес проектів, цільового використання отриманих коштів та контроль за своєчасним поверненням позики. У 2020 р. проводився супровід 4 договорів безвідсоткової позики [4, с. 5]. В Харківській області щорічно проводиться супровід від 2 до 4 проектів, що, на нашу думку, мало, але добре, що взагалі є.

З метою покращення фінансового клімату малого і середнього бізнесу Департаментом економіки і міжнародних відносин Харківської обласної державної адміністрації, Харківським регіональним фондом підтримки підприємництва та Німецько-Українським фондом розроблено механізм часткового відшкодування відсоткових ставок за кредитами банків для суб'єктів малого та середнього підприємництва в Харківській області, затверджений рішенням XVIII сесії Харківської обласної ради VII скликання від 06.12.2018 р. № 835-VII [1]. Він визначає механізм часткової компенсації з обласного бюджету відсоткових ставок за кредитами, що надаються банками-партнерами Німецько-Українського фонду на реалізацію Програми сприяння розвитку малого та середнього підприємництва в Харківській області на 2016–2020 роки, з метою зростання показників добробуту населення, збільшення інвестиційної та економічної активності суб'єктів малого та середнього підприємництва, створення нових робочих місць, збільшення надходжень до бюджету Харківської області. 20.06.2019 р. підписано Угоду про співробітництво між Департаментом економіки і міжнародних відносин Харківської обласної державної адміністрації, Харківським регіональним фондом підтримки підприємництва та Німецько-Українським фондом задля подальшого впровадження у регіоні механізму часткової компенсації з обласного бюджету відсоткових ставок за кредитами, що надаються банками-партнерами Німецько-Українського фонду [2].

Харківською обласною громадською організацією “Асоціація приватних роботодавців” проводиться проект “Новий відлік”, який спрямовано на підтримку, започаткування, розвиток або відновлення підприємницької

діяльності для внутрішньо переміщених осіб, учасників АТО та членів їх родин. Під час заходів учасники отримують повний бізнес-курс як започаткувати та реалізувати власну справу; професійну допомогу в написанні бізнес-плану; можливість презентувати готовий бізнес-план потенційним інвесторам і пошук пільгового кредитування та можливість знаходитись у бізнес-середовищі, обмін досвідом з учасниками подібних проектів [2].

Спочатку фінансування надавалось у вигляді придбання товарів, послуг або основних засобів у рамках бізнес-плану (оренда приміщення, послуги з розробки інтернет-магазину або сайту, оплата витратних матеріалів, придбання обладнання та ін. Часто обсяги надання гаранта прив'язують до кількості наданих робочих місць згідно із бізнес планом. З 2017 р. гранти учасникам на проекти замінили пільговим кредитуванням і безвідсотковими позичками. Проводиться робота з приватними інвесторами, які зацікавлені у фінансуванні проектів учасників, з фондами щодо підтримки учасників. Учасники проекту мають можливість захищати свої бізнес-плани в рамках конкурсу на фінансування від Харківського центру зайнятості та Харківського регіонального фонду підтримки підприємництва.

Освітня діяльність. Департаментом економіки і міжнародних відносин Харківської обласної державної адміністрації спільно з Харківським регіональним фондом підтримки підприємництва на постійній основі здійснюється координація діяльності бізнес-центрів, надається методична допомога, інформаційна підтримка розвитку бізнесу, проводяться семінари для підприємців. Харківським регіональним фондом підтримки підприємництва регулярно здійснюється організація науково практичних семінарів та гарячих ліній з актуальних питань.

З метою підвищення обізнаності та підвищення ефективності діяльності в області відбувається реалізація освітнього курсу “Школа малого бізнесу”. Під час даного експрес-курсу, який складався з 10 занять та охоплював найбільш важливі аспекти бізнесу, слухачі мали змогу в інтерактивній формі ознайомитись та застосувати на практичних заняттях різноманітні кейси,

техніки, методики та моделі для ведення власного бізнесу. В рамках “Школи малого бізнесу” для бажаючих розпочати власну справу проводять навчальні семінари на тему “ІТ-інструмент для бізнесу”. За підсумком курсу учасники отримують знання з ефективного використання сучасних ІТ-інструментів для планування, видачі і контролю завдань, реклами, пошуку замовників та партнерів.

У рамках Меморандуму про співпрацю щодо розвитку фінансової грамотності проводять роботу в Навчально-тренувальному комплексі “FinTech” з підвищення рівня фінансової грамотності на базі Харківського навчально-наукового інституту Державного вищого навчального закладу “Університет банківської справи”.

Рівень розвитку *інфраструктури* в Харківській області є основою для ефективної діяльності підприємництва. Станом на 01.04.2021 р. інфраструктура підтримки підприємництва складалась з 29 бізнес-центрів, 2 бізнес-інкубаторів, 21 технопарку, 9 кластерів, 46 бірж 9 лізингових центрів, 12 координаційних центрів, 43 страхових компаній, 142 аудиторських фірми, 3 інноваційних фондів, 158 інвестиційних компаній, 42 громадських об’єднань підприємців, 8 фондів підтримки підприємництва, 416 установ, які надають консультування з питань комерційної діяльності й керування, 386 небанківських фінансових установ [7, с. 2].

Сприяння розвитку міжнародних відносин. Департаментом економіки і міжнародних відносин Харківської обласної державної адміністрації проводиться інформування підприємництва Харківської області щодо можливої участі у міжнародних виставкових заходах, бізнес-форумах та ділових місіях. Розроблено “Інвестиційний портал” Харківської області: <http://invest.kharkiv.ua/>, завданням якого є висвітлення інвестиційних можливостей, створення привабливого інвестиційного клімату регіону та підвищення його конкурентоспроможності. Створено Реєстр інвестиційних проєктів, (проєкти відносяться до таких сфер, як промисловість, будівництво, житлово-комунальне господарство, енергетика, сільське господарство, медицина, екологія, ІТ) [3].

На наш погляд, для покращення підтримки розвитку підприємництва на регіональному рівні й удосконалення його механізму не вистачає такої складової, як матеріально-технічна підтримка. На рівні регіону вона використовується дуже слабо. До заходів матеріально-технічної підтримки можемо віднести: надання приміщення в оренду на пільгових умовах, створення регіонального лізингового центру, гарантування при придбанні обладнання в лізинг, пільгові кредити на придбання нового обладнання.

Розробка, опрацювання і запровадження заходів з розширення матеріально-технічного забезпечення підприємницької діяльності сприятиме розширенню підприємницької ініціативи і збільшенню виробництва та зайнятості, здешевленню вартості кінцевої продукції, що сприятиме насиченню внутрішнього ринку.

Висновок. Механізм підтримки розвитку підприємництва на регіональному рівні включає нормативно правову, організаційну, інформаційно-консультаційну, регуляторну, грошово-кредитну, освітню та інфраструктурну складові сприяння розвитку міжнародних і міжрегіональних відносин.

На цей час в Харківській області вельми ефективно використовують консультаційні, інформаційні, освітні напрями підтримки розвитку підприємництва. Грошово-кредитна підтримка використовується вкрай мало, сподіваємось, що введення механізму часткової компенсації з обласного бюджету відсоткових ставок за кредитами підвищить ефективність її діяльності. Для покращення підтримки розвитку підприємництва на регіональному рівні, і удосконалення її механізму, необхідно збільшувати обсяги матеріально-технічної підтримки.

Список використаних джерел

1. Аналітична довідка щодо сприяння розвитку малого та середнього підприємництва в Харківській області за IV квартал 2018 року / Офіційний веб-сайт Харківської обласної державної адміністрації. URL: <https://kharkivoda.gov.ua/oblasna-derzhavna-administratsiya/struktura-administratsiyi/strukturni-pidrozdili/717/43045?sv> (дата звернення: 02.10.2020).

2. Аналітична довідка щодо сприяння розвитку малого та середнього підприємництва в Харківській області за IV квартал 2019 року / Офіційний веб-сайт Харківської обласної державної адміністрації. URL: [https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/431/43045/files/%20%D0%94%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BA%20\(1\).pdf?sv](https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/431/43045/files/%20%D0%94%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BA%20(1).pdf?sv) (дата звернення: 02.10.2020).

3. Аналітична довідка щодо сприяння розвитку малого та середнього підприємництва в Харківській області за II квартал 2020 року / Офіційний веб-сайт Харківської обласної державної адміністрації. URL: [https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/431/43045/files/%20%D0%94%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BA%20\(1\).pdf?sv](https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/431/43045/files/%20%D0%94%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BA%20(1).pdf?sv) [in Ukrainian].

4. Аналітична довідка щодо сприяння розвитку малого та середнього підприємництва в Харківській області за IV квартал 2020 року / Офіційний веб-сайт Харківської обласної державної адміністрації. URL: [harkivoda.gov.ua/content/documents/431/43045/files/%20%D0%94%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BA%20\(1\).pdf?sv](https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/431/43045/files/%20%D0%94%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BA%20(1).pdf?sv) (дата звернення: 02.10.2020).

5. Аналітична довідка щодо сприяння розвитку малого та середнього підприємництва в Харківській області за I квартал 2021 року / Офіційний веб-сайт Харківської обласної державної адміністрації. URL: [https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/431/43045/files/%20%D0%94%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BA%20\(1\).pdf?sv](https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/431/43045/files/%20%D0%94%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BA%20(1).pdf?sv) (дата звернення: 02.10.2020).

6. Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні : Закон України від 21.12.2000 р. № 2157-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2157-14> (дата звернення: 02.10.2020).

7. Програма економічного і соціального розвитку Харківської області на 2021 рік / Офіційний веб-сайт Харківської обласної державної адміністрації. URL: <https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/431/43045/files/1%20%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%8C%20%D1%8D2.pdf?sv> (дата звернення: 02.10.2020).

8. Програма сприяння розвитку малого та середнього підприємництва в Харківській області на 2016–2020 роки : Рішення обласної ради від 08.09.2016 р. № 245-VII зі змінами, внесеними рішенням обласної ради від 23.02.2017 р. URL: <http://oblrada.kharkov.ua/ua/programa-spriannya-rozvitku-malogo-ta-serednogo-pidpriemnitstva-v-kharkivskij-oblasti-na-2016-2020-roki> (дата звернення: 02.10.2020).

References

1. Analitichna dovidka shchodo spriannya rozvytku maloho ta serednoho pidpriemnytstva v Kharkivskii oblasti za IV kvartal 2018 roku / Ofitsiinyi veb-sait Kharkivskoi oblasnoi derzhavnoi © Lesnaya O. S., 2021

administratsii. URL: <https://kharkivoda.gov.ua/oblasna-derzhavna-administratsiya/struktura-administratsiyi/strukturni-pidrozdili/717/43045?sv> [in Ukrainian].

2. Analitichna dovidka shchodo spriannia rozvytku maloho ta serednoho pidpriemnytstva v Kharkivskii oblasti za IV kvartal 2019 roku / Ofitsiyni veb-sait Kharkivskoi oblasnoi derzhavnoi administratsii. URL: <https://www.google.com.ua/url?esrc=s&q=&rct=j&sa=U&url=https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/431/43045/files/%> [in Ukrainian].

3. Analitichna dovidka shchodo spriannia rozvytku maloho ta serednoho pidpriemnytstva v Kharkivskii oblasti za II kvartal 2020 roku / Ofitsiyni veb-sait Kharkivskoi oblasnoi derzhavnoi administratsii. URL: [https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/431/43045/files/%D0%94%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BA%20\(1\).pdf?sv](https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/431/43045/files/%D0%94%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BA%20(1).pdf?sv) [in Ukrainian].

4. Analitichna dovidka shchodo spriannia rozvytku maloho ta serednoho pidpriemnytstva v Kharkivskii oblasti za IV kvartal 2020 roku / Ofitsiyni veb-sait Kharkivskoi oblasnoi derzhavnoi administratsii. URL: [harkivoda.gov.ua/content/documents/431/43045/files/Ohorodnii%20T_%20dodatok%20na%20sait\(2\).pdf?sv](https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/431/43045/files/Ohorodnii%20T_%20dodatok%20na%20sait(2).pdf?sv) [in Ukrainian].

5. Analitichna dovidka shchodo spriannia rozvytku maloho ta serednoho pidpriemnytstva v Kharkivskii oblasti za I kvartal 2021 roku / Ofitsiyni veb-sait Kharkivskoi oblasnoi derzhavnoi administratsii. URL: [harkivoda.gov.ua/content/documents/431/43045/files/%D0%90%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BA%D0%B0\(1\).pdf?sv](https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/431/43045/files/%D0%90%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BA%D0%B0(1).pdf?sv) [in Ukrainian].

6. Pro Natsionalnu prohramu spriannia rozvytku maloho pidpriemnytstva v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 21.12.2000 r. № 2157-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2157-14> [in Ukrainian].

7. Prohrama ekonomichnoho i sotsialnoho rozvytku kharkivskoi oblasti na 2021 rik / Ofitsiyni veb-sait Kharkivskoi oblasnoi derzhavnoi administratsii. URL: <https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/431/43045/files/1%20%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%8C%20%D1%8D2.pdf?sv> [in Ukrainian].

8. Prohrama spriannia rozvytku maloho ta serednoho pidpriemnytstva v Kharkivskii oblasti na 2016 – 2020 roky.: Rishennia oblasnoi rady vid 08 veresnia 2016 roku № 245-VII zi zminamy, vnesenymy rishenniam oblasnoi rady vid 23.02.2-17 r. URL: <http://oblrada.kharkov.ua/ua/programa-spriannya-rozvitku-malogo-ta-serednogo-pidpriemnitstva-v-kharkivskij-oblasti-na-2016-2020-roki> [in Ukrainian].

Lesnaya O. S.,

PhD in Public Administration, Associate Professor of the Department of Economic Theory and

Finance, KRI NAPA, Kharkiv

ORCID 0000-0002-9899-3893

The support mechanism of regional business development

The article explores the support mechanism of regional business development based on Kharkiv region, its subject and structure and characterizes business lines.

The support mechanism of regional business development includes legal, organizational, information and consulting, regulatory, monetary, educational, infrastructural aspects and promoting of the development of international and interregional relations.

At present consulting, information, educational areas of the support of business development are being used very effectively in Kharkiv region. Monetary support is little used, thus we hope that the introduction of the mechanism of partial compensation of loan rates from the regional budget will increase its efficiency. Volumes of distribution have to be increased to improve business development support at regional level, and to improve its mechanism.

Keywords: business; support mechanism of business development; legal support; organizational support; information and consulting support; regulatory support; monetary support; educational support; infrastructure; promoting of the development of international and interregional relations.

Надійшла до редколегії 31.05.2021 р.

1995